

NORSKÉ DĚTI

A photograph of two children on a rocky shore looking out at the ocean. The child on the left is standing, wearing a dark polka-dot jacket with a fur-lined hood, a black beanie with a pom-pom, and grey leggings with black polka dots. The child on the right is kneeling, wearing a purple puffer vest over a striped shirt, a grey knit beanie, and dark boots. The ocean is dark blue with white-capped waves, and a small boat is visible in the distance under a grey, overcast sky.

HANA ROGULJIČ

VĚTRNÉ MLÝNY

Obec Gildeskål

Odpovědná pracovnice: Line Nilsen
 Krajská rada pro ochranu dětí a pro sociální záležitosti
 Kraj Nordland
 Postboks 115
 8001 Bode

Neveřejné

Zákon o přístupu k informacím § 13a
 Správní řád § 12

OZNÁMENÍ O ROZHODNUTÍ

Rozhodnutí č. 163/2015		
Jméno dítěte: Sylva Sýkorová Nikola Sýkorová	Rodné číslo dítěte: [REDAKCE] [REDAKCE]	Datum: 7. 6. 2016
Adresa dítěte: Vorberget 39, Sandhornøya		
Matka: Jana Sýkorová	Adresa: Vorberget 39, Sandhornøya	RČ matky: [REDAKCE]
Otec: Theis Lundell	Adresa: neznámá, nachází se mimo Norsko	RČ otce: [REDAKCE]
Věc: Rozhodnutí o akutním umístění podle zákona o ochraně a péči o děti § 4-6, odst. 2		

Věc:

1. Na základě zákona o ochraně a péči o děti § 4-6, odst. 2, se nezletilá Sylva Sýkorová, r. č. [REDAKCE], Vorberget 39, Sandhornøya, a nezletilá Nikola Sýkorová, r. č. [REDAKCE], Vorberget 39, Sandhornøya, od 7. 6. 2016 umísťují do dočasné pěstounské rodiny, dokud nebude rozhodnuto jinak.

2. Náklady spojené s umístěním budou hrazeny podle dohody s úřadem pro ochranu dětí. **Konto 10524.2520.35310**

3. Další výdaje spojené s umístěním, např. ošacení apod., mohou být pokryty dle domluvy s úřadem pro ochranu dětí.

Konto 14736.2520.35310

4. Náklady na dopravu na kontaktní schůzky se propočítají, viz příslušné sazby. **Konto 11603.2520.25310 a 1170. 2520.35310**

5. Matka a děti mají právo na styk podle § 4-19, zpočátku pod dohledem. Kontaktní schůzky budou hodnoceny na základě matčina chování. Jakmile bude rozhodnuto, kdy mohou schůzky začít, bude o rozsahu styku vypracována dohoda. Náklady vzniklé v souvislosti s kontaktními schůzkami hradí úřad pro ochranu dětí. Styk dětí s otcem bude upraven po jeho příjezdu ze zahraničí.

Odůvodnění: Rozhodnutí je učiněno na základě **zákona o ochraně a péči o děti § 4-6, odst. 2**. Pokud existuje nebezpečí, že dítě významně trpí pobytem doma, může vedoucí pracovník úřadu pro ochranu dětí nebo státní zástupce bez souhlasu rodičů okamžitě přijmout dočasné rozhodnutí o umístění dítěte mimo domov.

Doručovací adresa	Kontaktní adresa	Telefon	E-mail	Číslo účtu
Postboks 78 8138 Inndyr	Inndyrveien 10, 8140 Inndyr	75 75 05 00	postmottak@gildeskal.no	62356795164

VĚTRNÉ MLÝNY

HANA ROGULJIČ

BARNEVERN SE DÍVÁ

NORSKÉ DĚTI

Kniha byla vydána s podporou
Ministerstva kultury České republiky.

© Hana Roguljič, 2018

© Větrné mlýny, 2018

ISBN 978-80-7443-273-6 (papírová kniha)

ISBN 978-80-7443-274-3 (e-book)

I.

V komoře se netopilo. Teplý vzduch z plic se měnil v chomáče páry.

„Ty kouříš?“ vyděsila se Sylva, jen co otevřela dveře.

„Jo. Pojď si taky zapálit,“ Jana našpulila rty a vydechla. Pára se po chvíli vytratila a šok z dceřina obličejce zmizel. Pochopila a připojila se k Janě. Hluboký nádech, aby byl kouř co nejobjemnější. Výdech. Zima zbarvila vzduch do bíla. Do Sylvina sedmiletého obličejce se otiskl dospělý výraz. Nikoli hra na něj, ale sama dospělost jí prosvítala v očích, odraz budoucnosti. Bylo to pár chvil, pak zmizel a Sylva kýchlá.

„Honem do tepla, ještě nejsi v pořádku.“

„Budem si hrát?“

„Až to dodělám.“

„A co tady vlastně děláš?“

„Běž do tepla a fofrem,“ otevřela dveře a vystrčila dceru z kumbálu.

„Tak nech aspoň otevřený, ať tě slyším.“

„Musíme zavírat, nebo se nám zima dostane do pokoje.“

Bylo po Velikonocích, takže bylo příliš brzy chystat se na léto. Jaro nepříjde, sem na sever nechodí, tohle roční období si tu nemůžou dovolit; sem přichází rovnou chladné léto a ještě k tomu pozdě. Ale Jana přesto vytahovala z krabic letní věci

a uklízela některé zimní. Běžkařské boty například. Už se nalyžovala dost. Chce plavat, chce v noci usínat za světla, chce chodit v šatech na ramínkách, chce sbírat maliny. Jako všichni tady. Ve městě už ve výlohách vyměnili kabáty a péřovky za trenčkoty, a dokonce za průsvitné sukně.

Dveře se opět otevřely.

„Říkám ti zalez, nebo se nikdy neuzdravíš!“

Po Sylvě matčina nerudnost sjela jako po skle. Ignorovala ji.

„Můžu se koukat na telku?“

Jana z hromady vlněných podvlíkaček vytáhla troje, jedny větší a dvoje menší, zbytek nacpala do krabice přetékaající šálami a čepicemi. Ani tady nemá klid. Ticho. Chvilí nebýt ve střehu. Zavřela víko.

„Už ses dívala dopoledne.“

„A co mám teda dělat?“

Jana vylezla na židli a s námahou krabici umístila do nejvyšší poličky.

„Můžeš si hrát sama.“

„Hrála jsem si aspoň tisíc hodin.“

„To těžko.“

„Můžu ti pomáhat?“

„Je tady zima.“

„Tak přinesem topení. Takový to na elektriku.“

„To se sem nevejdem. Ale víš co, můžeš složit tyhle svetry. Vem si to vedle a pak mi to přines.“ Ukázala bradou na hromadu tlustých pletených svetřů, pohozených vedle židličky, a snažila se přitom ze zadu vytáhnout další z krabic. Nešlo jí to, byla moc malá.

Sylva zabručela. Ze hry se stal otravný úkol. Jana spolkla větu „Chtělas pomáhat, ne?“, konečně krabici vytáhla a teď ji držela v rukou a čekala, až Sylva svetry odnese, aby ji měla

kam položit. Dcera měla nepřítomný výraz a také dost času. Matku stojící nad ní s plnými rukama, zdá se, neviděla. Janin žaludek se zploštil, jak jej nepozorovaně přitlačoval rostoucí vztek. Rty se jí nejprve sevřely, a když se Sylva stále nehýbala, uvolnily se a chystaly se utlačovanému žaludku uvolnit místo. Jenže v tom okamžiku dívka svetry vzala a vyšourala se ven. Nechala otevřeno. Jana nad dceřiným sobectvím zavrtěla hlavou, ale nakonec se rozhodla nevolat ji zpět, aby dveře zavřela. Slezla i s krabicí ze židle, náklad odložila a dveře přibouchla. Počítala s odměnou: teď bude mít aspoň deset minut klid.

Jana Sýkorová byla menší než místní ženy, byla také tmavší, ale ne tolik, aby na ni lidé hleděli soucitně jako na uprchlici z válkou sužovaného Blízkého východu. Měla rovné, polodlouhé, hnědé vlasy, zastřižené nad obočím, oči, které uměly měnit barvu od hnědé po zelenou — podle toho, v jaké náladě Jana byla —, zarostlé dírky v uších a mezeru mezi předními zuby. Širokou tvář, široké oči a široká ústa. Byla Slovanka, tváří i tělem. Takovým, že nemohla nosit kalhoty cigaretového střihu. Takovým, na kterém nebyly vidět ani žebra, ani ramenní klouby ani lopatky, natož tak kyčle, a přesto netrpělo nadváhou. Tělem i tváří, které bylo pro Seveřana exotické, a přitom neohrožující. Proto se líbila Theisovi. Dokud se z exotického nestalo důvěrně známé a z neohrožujícího nudné.

K čertu s ním, s debilem švédským, kreténem!

Vytáhla z krabice zmačkané plesové šaty, její maturitní. Byly z pravého hedvábí, polovinu látky si tenkrát zaplatila sama a máma jí je nechala ušít. Třeba jí ještě budou.

Byly.

A nebyly.

Objevila se v nich v obýváku. Sotva ji Sylva uviděla, začala se smát a nemohla přestat. Jana s ní. Zip na zádech nemohla

dopnout a pod zelenkavou zmačkanou sukni si nechala teplé podkolenky. Běžela televize a svetry byly poházené před pohovkou. Jana udělala otočku a pukrla: vyzvala dceru k tanci. Neladně poskakovaly, dítě bylo šťastné, matčina mysl nejprve pouze zaměstnaná a nakonec zahlcená láskou, ano, láskou, není přece jediná láska na světě, není jen chlap. Klopýtla o svetr, klesla na gauč, dcera za ní a už se mazlily, tiskly k sobě tváře. Animované figurky na obrazovce hartusily. Vždycky hartusí. Nebo piští.

„Tak dost. Musíme jít.“

Sylva se na ni dál všehela.

„Můžu si je zkusit?“

„Až se vrátíme. Pojď, nebo nám ujede loď.“

„Tak to objedem.“

Jana se pokusila vstát, ale váha Sylvina dětského tělíčka byla dostatečně velká, aby ji zadržela.

„Pusť mě.“

„Ještě chvílku. Chci se jenom pomazlit.“

Jana ji tedy stiskla, pohladila po vlasech, avšak zatímco její dotek byl zběžný a rychle polevil, Sylvina reakce byla prudká.

„Sylvo, mu-sí-me jít!“ Silou rozevřela hubené dívčiny paže, vstala a setřásla ji. „Já nechci, aby tam Niki byla poslední.“

„A proč ne? Já jsem taky byla ve školce vždycky poslední.“

„Nebyla. Jen výjimečně.“

„Pořád!“

Jana si svlékla maturitní šaty, oblékla rifle, tričko, mikinu, jako vždycky, jako všichni. Podívala se na svou starší dceru, která trucovala stočená v klubíčku, hlavu schoulenou mezi koleny, ale tak, aby viděla na televizi, kde stále hartusili a stále pištěli.

„Zůstáváš?“

Žádná odpověď.

„Za hodinu jsem zpátky. Možná za dýl, ještě musím na nákup.“ Jana vzala ovladače na televizi a na satelit. Pořad vypnula a ovladače strčila do kabelky. „Tak čau.“

V předsíni si oblékla bundu, boty, ještě šála a čepice — schválně si dávala načas, dokud neuslyšela pleskání bosých chodidel.

„Jedu s tebou, mami.“

„Ale pohyb. A jak to že nemáš papuče! Sylvie! Pak jsi pořád nemocná.“

Silnice už byla mnoho týdnů suchá. Za jejími okraji začínala skomírající vláda sněhu. U cesty špinavého a ztěžklého, dál od ní už jen ztěžklého. Nad nimi, na kopcích byl sníh stále třpytivý, běžecké tratě byly sježděné, že klouzaly jako led, ale tady u pobřeží vládly traktory, radlice a automobil.

Každý, kdo za ní přijel z Česka na návštěvu, nechápal, jak tu může žít. Možná pár týdnů v létě. Fjordy, půlnoční slunce, liduprázdno, ticho. Ale vstávat do tmy, jít za tmy, jezdit za tmy, číst za tmy, vidět, slyšet, žít za tmy, která tady trvá víceméně půl roku? Jenže všichni hosté zapomínali na jedno — na sníh. Bílá planina zveličí i tu trochu nesmělého šikmého světla, které na ni dopadne. To stačí, aby slunce připomnělo svou existenci, aby se lidé měli o čem bavit, na co se těšit.

Teď v dubnu už nebylo podobných pomůcek potřeba. Světla přibývalo, krajina se prodlužovala. Z pobřeží byly vidět ostrovy a na nich rozeté světlé skvrny domů. Směrem do vnitrozemí výhled clonily malé kopce, které o Velikonocích projely křížem krážem na běžkách. Odtud už byl rozhled větší — někdy nabídl i pohled na pohoří Saltfjellet.

Jana si rychle zvykla, že krajina není zalesněná. Nepřipadala jí pustá, připadala jí svobodná. Lidí tu žilo málo, měli kolem sebe prostor a ten se jim dostal pod kůži. Od jednoho domu k druhému bylo daleko, a to i v Inndyru, ostatně bylo těžké poznat, kde město či ves končí a kde začínají samoty. Každý dům byl samota, a proto byly zdejší ostrovy živé a plné lidí — téměř všude někdo bydlel. Pobřeží s přilehlými ostrovy spojovalo výhody susedství i nedostupnosti.

Několik let se toulala po světě, než zjistila, jaký typ krajiny, jaké klima jí vyhovuje. Objevila ho ve Sligo, malém pobřežním městě v Irsku. Moře bez úmorných veder, bez hladkosti písečných pláží a s o to větší energií. Lidí málo, ale všude tam, kam se dá dojet autem. Jeden obchod a jedna pošta. A pak když začala žít s Theisem a hledali oblast, kde by se v Norsku usadili, oba dva ani na okamžik neuvažovali o špinavých ulicích ve městě či o mírnějším klimatu na jihu země. Hladce se shodli na Nordlandu, to bylo místo, kde chtěli zůstat a vychovávat děti. Kde chtěli zůstat oba, domnívala se tehdy Jana.

„Kdy přijede táta?“ ozvala se Sylva ze zadního sedadla, jako by matce četla myšlenky. Černé myšlenky.

„Nevím,“ odbyla ji a do hlasu vložila odpor k případným dalším otázkám.

„Zavoláš mu?“

Ticho.

„Zavoláš mu, mami?“

Jana vzdychla.

„Vytočím ti ho, zavoláš mu sama.“

„Tak jo.“

„Ale až na lodi.“

Do přístavu přijely s desetiminutovým předstihem. Málo na to, aby stihly nakoupit, a moc, aby se nezačaly nudit. La-

vičky byly studené, některé dokonce zasypané ztvrdlým sněhem, v čekárně foukalo, a tak zůstaly v autě se zapnutým motorem a poslouchaly písničky. Pohled na vågský přístav byl typicky norský: okouzлил turisty, místní nudil. Používali jej denně, a proto se okoukal. Ostatně to, co tvoří přístav, není molo ani provozní budovy ani supermarket, který tu postavili nedávno. Jsou to lodě, a těch tu mimo sezónu nebylo mnoho. A aby Jana a ostatní obyvatelé ostrova ocenili slaný, vlhký mořský vzduch, museli by aspoň pár dnů pobýt ve vnitrozemí. Nos si, stejně jako lidé, rychle zvykne na dobré i na zlé.

Loď se přibližovala. S kapitánským můstkem vzadu a nakloněnou plošinou vpředu, zdálo se, že couvá. Před vjezdem do přístavu zpomalila a klouzavými, línými manévry doplula až k molu. Motory tvořily vlny, větší než ty, které k ostrůvkům a ostrovům přinášel oceán; s příjemným pleskáním narážely do kúlů mola. Přijel autobus a vystoupilo z něj pár cestujících. Někteří zamířili ke skleněným dveřím supermarketu, jiní vstoupili na loď a kývali na drobného chlapíka z posádky. Jana na něj také kývla. Byl jedním z mála, které od vidění znala. Od té doby, co nevozil děti do školky Theis, byla na lodi s jednou či druhou posádkou každý všední den.

„Tak vytáčeš,“ připomněla jí Sylva slib.

„Ty to ještě neumíš? Hrát hry umíš, a telefonovat neumíš?“

„Umím! Ale nevím, jak ho máš uloženýho. Chtěla jsem mu volat, ale dovolala jsem se dědovi.“

„Tys volala dědovi? Kdy?“

Sylva pokrčila rameny. Zřejmě jimi pokrčila, protože její hubené tělo se pod péřovou bundou ztrácelo a jen velmi hrubě bylo znát jeho obrysy.

„Teďka někdy.“

„Jak dlouho jsi s ním mluvila, proboha? Víš, kolik platím za telefon? Víš, jak je to drahý!“ Janin hlas vyletěl nahoru. „Pokud chceš volat do Česka, musíme do butiků, jak dlouho ti to mám opakovat!“

„Já jsem mu nechtěla volat, ale to se prostě samo vytočilo.“ Sylva se uměla bránit a hlas měla neméně průrazný než její matka. Pár lidí se po nich otočilo.

„To ti sakra může dojít, že když na *mým* telefonu vytočíš ,táta‘, že to není *tvůj* táta, ale můj. Na.“ Podala dítěti telefon schválně hodně prudce. „Jdi do kontaktů, najdi Theis. Ne takhle, to bys hledala věčně, naťukej si písmeno ,t‘. Sakra, Sylvo, dej mi to, nebo mi to celý rozhasíš.“

Sylviny ruce neobratně jezdily po dotykovém displeji. Seznam kontaktů pod jejich zbrklou vládou kmital nahoru a dolů příliš rychle a dívka otvírala Tomáše Broňu, Treklovou a Tine Olsen, a ne a ne trefit Theise.

Jana neměla trpělivost. Vytrhla Sylvě mobil z ruky, během pár vteřin vytočila číslo na Theise a už jí zase přístroj podávala, jen aby mu nemusela odpovídat, kdyby se ohlásil příliš rychle. Dcera ne ani tak rozumem, ale spíš citem chápala, že otcův hlas matku ještě víc rozdráždí, a tak s telefonem poodešla pár kroků k zábradlí. Jana sešla po schůdcích dolů a posadila se na umělohmotnou židličku v kryté, prosklené kabině pro cestující. Jenže ve vstupu do přístřešku se brzy objevily Sylviny nohy ve sněhulích.

„Nebere to.“ Posadila se vedle Jany a vracela jí telefon. Zbytek cesty už jely mlčky.

...

Školka v Inndyru vypadala jako obyčejná dřevěná stola. Jen pravidelně posazená bílá okna dávala tušit, že jde o nějakou administrativní budovu. Pískoviště, houpačka i dřevění konci odpočívali pod sněhem a ze skluzavky a větš

houpačky byly vidět jen jejich horní poloviny. Podle udusaného sněhu však bylo znát, že i ty stačily dětem na hraní. Na svahu okolo zůstaly stopy po lyžích i sáňkách.

Učitelka Tove Ruud jezdila zhruba jednou za půl roku na vzdělávací kurzy, a tak věděla, že architektura její domácí mateřské školky notně pokulhává za norským průměrem. Moderní koncept vnitřního hřiště tu horko těžko naplňovali veselou výmalbou a občasným nákupem interaktivních hraček, na větší přestavbu nebyly peníze — ty musela školka poskytovat provozovateli školního autobusu, jenž spojoval školku a školu s osadami v gildeskålské obci.

Blížil se čas, kdy přijížděl autobus svázející rodiče ze severní části okresu, za půl hodiny se školka zavírala. Tove proto jako obvykle psala stručné poznámky k uplynulému dni. Dnes se místo jedno- či dvouslovných spojení pokusila o ucelenější tvar; v pět hodin totiž měla s kolegyněmi pravidelnou poradou, na které diskutovaly o problémech uplynulého týdne a plánovaly aktivity do budoucna.

Paní Hermansen právě přicházela s talířem plným nakrájených jablek a děti se okolo ní shlukly.

„Pomalou, ano? Na každého se dostane.“

Učitelku stále udivovalo, že děti nebyly schopné automaticky akceptovat jakékoli pravidlo. Podřídily se mu vždy až na pokyn. Jdeme ven — a tak musíme na záchod. Budeme jíst — a tak si umyjeme ruce. Chceme si hrát s novou hračkou — a tak uklidíme tu starou. Rozdává se ovoce — a tak si stoupneme do řady a počkáme. Každé pravidlo učily nováčky, stejně jako pětileté děti znovu a znovu. Tove to unavovalo, ale nepřiznala si to. Musela by pak dojít v úvahách ještě dále — totiž že právě toto jednotvárné opakování několika pravidel bylo hlavní náplní dne. V učebním plánu měly napsané: sport (lyžování, sáňkování, jízda na odrážedle, jóga...),

kreativní činnost (práce s nůžkami a lepidlem, volná tvorba, omalovánky, modelování...), sociální aktivity (umění spolupráce, altruismus versus egoismus, pomáháme druhým...), ale ve skutečnosti tyto činnosti zabíraly jen malou část dne. Věděla, a ve slabých chvílích si také opakovala, že děti se učí neustále a že hlavním cílem předškolního vzdělávání je zařazení do kolektivu a kontakt s jinou než rodičovskou autoritou. Přesvědčovala se, že takové cíle splňuje právě tehdy, když stále dokola omílá stejná pravidla. Nadto bylo jasné, že práce ve školním sektoru patří v jejím kraji k perspektivním pozicím, takže nač si kazit náladu rozborem toho, co dělá.

Psala:

Den bez konfliktů. Dopoledne sáňkování, Kjell hodil Kristine kouli do obličejů. Pochopil a omluvil se. Nikola měla poraněné koleno, nebylo zalepené. Stěžovala si, že jí to pod punčocháčemi dře. Amir špatně usínal, pomohlo držení za ruku. Anders opět nejedl.

Úkoly — promluvit s rodiči Nikolý (matka): větší důraz na zdravotní péči. Promluvit s rodiči Anderse (možno i babička): návrh na zavedení vlastní stravy.

Zvonek. Tove se podívala na hodinky. Autobus ještě nepřišel, takže to musel být někdo z Inndyru, zřejmě Hornovi nebo Jensenovi. Paní Hermansen šla otevřít a za chvíli se ve dveřích objevil Simon Jensen (no ovšem). Kjell však ještě nedokončil skládání puzzle, a tak se jeho otec vyzul, vysvlékl, přidřepkl k synovi a dal se s ním do hry.

Učitelka ještě zběžně přehlédla ranní zápis od Anne.

Øystein při předávání plakal a věšel se na matku. Nikola přišla v doprovodu matky i sestry (nemoc? zjistit) až po desáté. Marius — enuréza (cca v 7:30).

Tove Ruud zaklapla třídní notebook a odběhla do kanceláře, aby jej schovala. Sluch se jí opět zbystřil. Když se to-

tiž věnovala povinné administrativě, dokázala se odpojit od pokřikování dětí. Bohužel i od jejich požadavků. Kolegyně ji znaly a věděly, že ji musí na deset minut zcela zastoupit. Pokud bylo potřeba, pomáhala i paní Hermansen.

Zrovna ukládala počítač do zamykací zásuvky, když se znovu ozval zvonek. Podívala se na nástěnné hodiny, které visely jak v herně, tak v ložnici, jídelně i kanceláři. Čas autobusu. Zvuková hladina se razantně zvedla; děti výskaly a vítaly rodiče. Rychle se vrátila do herny, zdravila se s dospělými, předávala děti a hlídala si, aby jí neunikli rodiče od Anderse a Nikolina matka.

„Chystáte něco na prvního května, Tove?“

Pan Jensen. Když vyzvedává on, má vždy čas, aby svého syna ze školky odvedl v klidu, až si Kjell dokončí všechny své činnosti. Tove měla trošičku radši jeho manželku, která byla ráznější a Kjell s ní odcházel bez odmlouvání a rychle; v autě většinou čekala dvojčata.

„Minule měly děti malou slavnost. Máme zase počítat s nějakým občerstvením? To sušené ovoce se osvědčilo, že?“

„Dnes o tom budeme mluvit na poradě, pane Jensene. Všechny informace pověsíme na web a tady na nástěnku, nebojte se.“

„*Flott! Flott!* Tak pojd', Eriku, rozloučíme se. Dnes je tam krásně, že? Zaplavem si v moři, Kjelle?“

„Jo!“ skákal Kjell.

„Leda ve vaně,“ smál se pan Jensen a stáhl synovi čepici přes hlavu. Nikolina matka právě obouvala dcerce boty a něco jí šeptala ve svém jazyce. Nikola se mračila, zatímco její sestra Sylva nakukovala do herny. Zнала ji, chodila sem necelé dva roky, tiché, milé děvče, měla potíže s vyjadřováním v norštině, ale chápala bystře.

„Jak se ti daří ve škole, Sylvo?“ Tove vzala dítě kolem ramen. Obrátily se k ní velké, hnědé oči, kterých se vždycky trochu lekla, než si opět zvykla na jejich přímost.

„Jo, fajn. Už umím číst.“

„Výborně. Až bude mít Nikola slavnost, přijď taky. Něco nám můžeš přečíst.“

Sylva se zamyslela a pak zavrtěla hlavou.

„Mám slabý hlas.“

Učitelka chtěla oponovat, ale spolu se Sylvou si všimly, že její máma už stojí ve dveřích a volá na ni. Volala vždycky „Sylvo“ nebo „Sylvi“ místo „Sylva“. Dívka odběhla k matce, která už držela ruku na klíce. Ale Tove ji zachytila oslovením.

„Paní Sýkorová...“ Janina ruka kliku upustila, učitelka došla až k ní. „Můžu s vámi na chvíli mluvit?“

Jana rychle kývla, ale dodala: „Spěcháme na autobus, jede nám loď. Auto je...“ hledala norská slova, „...tam.“ Mávla. Tove samozřejmě pochopila, že myslí na druhé straně. Pohled stočila k hodinám. Do odjezdu autobusu zbývalo třináct minut, zastávka přitom byla ani ne padesát metrů od školky.

„Tak si můžeme domluvit schůzku. Kdy by se vám to hodilo?“

„Zítرا ráno, až přijdeme s Nikolou. Pojedu autem naokolo přes most.“ Jana přešla do angličtiny a Tove se nebránila. Není její povinností učit rodiče norský. I když by to samozřejmě mnohdy velmi pomohlo integraci dětí.

„To tu ještě nebudu, přicházím až v jedenáct, a obávám se, že kolegyně nebude mít čas na soustředěnější rozhovor. Nešlo by to některé odpoledne?“

Matka nervózně koukla na hodiny.

„Je to na dlouho? O co se jedná?“

Učitelce nezbývalo, než v rychlosti vysvětlit problém s nezalepeným kolenem. Matka přikývla, že rozumí.

„A také jsem vás chtěla poprosit, abyste Nikole nedávala tak bohatou svačinu. Nemá pak na oběd hlad.“

Matka opět přikývla.

„A co se stalo dnes ráno, paní Sýkorová? Nikola přišla o ranní kruh.“

„Zapomněla jsem na budík.“

To se stane, Tove měla pochopení. „Co říkali ve škole, žeš přišla pozdě?“ obrátila se norsky na Sylvu.

„Já jsem nemocná.“

„Angína,“ dodala její matka norsky a opět položila ruku na kliku. „*That's it?*“

Ano, bylo to vše a celá česká rodina vmžiku zmizela s pozdravem namířeným spíš dveřím a podlaze než očím učitelky Tove Ruud. Bylo tři čtvrtě na pět a ona si ještě stihne vypít hrnek kávy. Anne a Vibeke už tu byly.

Na poradě dohodly podrobnosti ke slavnosti při příležitosti prvního května. Nebude velká, neboť hlavní vystoupení a akce s rodiči se bude konat na Svátek konstituce o čtrnáct dní později. Ujasnily si prázdninový provoz a termíny svých dovolených. Tove musela ustoupit, mít tři týdny v kuse zřejmě nebude možné. Obec se stále nerozhodla, zda školce vyplatí příspěvek na plat pro asistentku, kterou by stejně jako loni zaměstnali během léta. A nakonec probraly jedno dítě po druhém. Jejich školka se naštěstí nepotýkala s vážnějšími problémy šikany či rasové nesnášenlivosti, ale samozřejmě tu bylo pár neklidných dětí. Každé dítě má však svou cestu k cíli, každé může a musí najít své místo. Jejich úkolem je používat ty správné směrovky. Když nefunguje růžová, můžou přece zkusit zelenou, jak jim říkával jeden psycholog na škole. Barev je tolik.

Tyto porady Tove Ruud bavily nejvíce. Právě tady se formovaly zásady a individuální přístupy, které se později tolik